

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/106/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8212204878
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8212204878.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Martina Barana, v právnej veci žalobcu: A., zastúpeného Advokátskou kanceláriou SLAMKA & Partners s.r.o., Radlinského 1735/29 Dolný Kubín, proti žalovaným 1./ A. B., J. O. XX, C., 2./ K. Z., S. XXX/X, C., zastúpení JUDr. Evou Hudákovou, advokátkou so sídlom v Bardejove, Dlhý rad 17, o neplatnosť členskej schôdze s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 12.4.2018 č.k. 7C/23/2012 - 471 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Nepriznáva stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovaným v 1.a 2.rade priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie zdôraznil, že v danom prípade nejde o žalobný návrh člena občianskeho združenia podľa § 15 zákona č. 83/1990 Zb. platného v čase podania žaloby, keď súdna prax v prípade takýchto žalôb rešpektovala právo člena občianskeho združenia dotknutého na svojich právach obrátiť sa na súd so žalobou proti občianskemu združeniu a domôcť súdnej kontroly voči rozhodnutiu orgánu občianskeho združenia žalobou znejúcou na určenie neplatnosti takéhoto rozhodnutia orgánu občianskeho združenia. Určenie okruhu osôb zúčastnených na spore v týchto prípadoch vyplýval priamo z obsahu a zmyslu § 15 citovaného zákona, ktoré umožňovalo len členovi občianskeho združenia domáhať sa voči občianskemu združeniu preskúmania zákonnosti orgánu tohto združenia v prísnych prekluzívnych lehotách. Zmysel takéhoto prísneho obmedzenia prístupu člena združenia k súdnej ochrane súd vidí hlavne v zachovaní právnej istoty pokiaľ ide o platnosť rozhodnutia orgánu občianskeho združenia aj vo vzťahu k tretím osobám vstupujúcich do právnych vzťahov s občianskym združením. Uvedený prístup k otázke okruhu osôb zúčastnených na konaní však nemôže byť mechanicky aplikovaný v predloženej veci, z okolností ktorej je zrejmé, že žalobcom nie je člen občianskeho združenia, ale samotné občianske združenie domáhajúce sa určenia neplatnosti členskej schôdze a prijatého rozhodnutia jedného zo svojich orgánov, a to po uplynutí lehôt pôvodne určených v § 15 zákona o občianskych združeníach. Osoba vystupujúca v konaní ako štatutárny zástupca žalobcu - A. Z., žalobu na preskúmanie členskej schôdze žalobcu v zmysle § 15 tohto zákona nepodal. Takýto postup osoby konajúcej za žalobcu hodnotí súd ako obchádzanie podstaty a zmyslu vtedy platného § 15 zákona o občianskych združeníach. Žaloba bola podaná po viac ako jednom roku od konania členskej schôdze. Ide o určenie neplatnosti členskej schôdze konanej 16.6.2011 a uznesenia na ňom prijatého a ostatných právnych úkonov uskutočnených žalovanými v 1. a 2. rade. Žaloba smeruje voči dvom fyzickým osobám, ktoré v skutočnosti žalobca nepovažuje za svojich riadnych členov. Členskej

schôdze sa na jej začiatku zúčastnilo 22 osôb, na jej konci 16 osôb, ktoré mali v jej priebehu prijať aj napádané uznesenie a niekoľko personálnych rozhodnutí, ako je zvolenie nového výboru žalobcu, novej kontrolnej a revíznej komisie, nového predsedu a podpredsedu združenia a pokladníka. Priebehu členskej schôdze sa zúčastnili nielen žalovaní v 1.a 2.rade, pričom rozhodnutiami na nej prijatými boli konštituované nové orgány občianskeho združenia, ktorých členmi sa okrem žalovaného v 2. rade stalo aj ďalších 10 osôb. Ich zvolením do orgánov občianskeho združenia tieto osoby nadobudli konkrétne práva a povinnosti vyplývajúce zo stanov. Týmito rozhodnutiami mali zaniknúť práva a povinnosti vyplývajúce z platných stanov občianskeho združenia osobám, ktoré predtým jeho orgány tvorili. Žalobca však svoju žalobu vedie len voči dvom vybraným osobám zúčastneným na členskej schôdzi 16.6.2011 dôvodiac, že tieto osoby následne zasahovali do jeho činnosti a aj keď toho času tak nerobia, keďže pôsobia v inom, vlastnom združení, v budúcnosti by mohli opäť do činnosti žalobcu zasiahnuť. Túto argumentáciu žalobcu súd prvej inštancie však považuje za nedostatočnú, pretože predmetom tohto konania nie je uloženie povinnosti žalovaným zdržať sa zásahov do činnosti žalobcu, ale určenie neplatnosti členskej schôdze a uznesení na ňom prijatých. Výsledkom tohto konania v prípade úspechu žalobcu byť mal záver o neplatnosti označených právnych skutočností prejavujúci sa v súdnom výroku deklaratórneho charakteru, ktorý sa svojimi dôsledkami nevyhnutne musí týkať všetkých, ktorým z týchto právnych skutočností prijatých na členskej schôdzi a uznesenia na tom prijatého vyplýva vznik alebo zánik ich práv a povinností, napríklad práva byť členom niektorého z orgánov alebo zánik takéhoto práva. Jednou členskou schôdzou a rozhodnutiami na nej prijatými boli dotknuté práva a povinnosti viacerých osôb. Medzi takýmito osobami preto existuje nerozlučné spoločenstvo a rozsudok o určení neplatnosti týchto právnych skutočností sa musí vzťahovať na každého z nich. Preto súd prvej inštancie dospel k záveru o tom, že napriek konštatovanej existencii naliehavého právneho záujmu nemožno žalobe vyhovieť, pretože okruh subjektov civilného sporového procesu nie je úplný, v dôsledku čoho je daný nedostatok pasívnej vecnej legitímácie. V tejto súvislosti poukázal aj na doterajšiu súdnu prax aplikovanú v analogických právnych situáciách. Pokiaľ sa žalobca navyše domáhal vyslovenia neplatnosti ostatných právnych úkonov súvisiacich s uznesením prijatým na členskej schôdzi, súd zastáva názor, že v tejto časti je navyše návrh neurčitý a nevykonateľný, nakoľko nezameniteľne nešpecifikuje, ktoré právne úkony žalovaných v 1. a 2. rade boli realizované vo vzťahu, ku ktorým osobám a majú byť určené ako neplatné. Na základe toho bolo bez právneho významu ďalej posudzovať otázku platnosti členskej schôdze a uznesenia na ňom vydaného, pretože odpoveď súdu na žalovanými vznesenú námietku nedostatku vecnej legitímácie bol dôvodom zamietnutia žaloby ako celku. Podotkol, že takéto rozhodnutie o merite veci nezakladá prekážku veci rozhodnutej v prípade podania žaloby o určenie neplatnosti členskej schôdze s úplne označeným okruhom žalovaných a v súbežne vedenom konaní o žalobe na plnenie - o náhradu škody, umožňuje procesnému súdu zaujať záver k otázke platnosti označených právnych skutočností, teda členskej schôdze žalobcu a uznesenia na ňom prijatého, ako otázky predbežnej a na základe toho celkovo rozhodnúť o dôvode žaloby na plnenie voči žalovaným v 1. a 2. rade, ktoré konanie sa vedie pod sp. zn. 7C/21/2016.

3. O náhrade trov konania strán sporu rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 C.s.p. a nasl. CSP.

4. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodňuje § 365 ods. 1 CSP a tvrdí, že súd prvej inštancie v konaní aj v rozsudku nesprávne právne vyhodnotil, že pôvodní žalovaní v 3.až 12.rade tvorili nerozlučné procesné spoločenstvo, keďže tieto osoby boli len zo strany žalovaných využité na získanie postavenia v združení A. E. E. C. a nezúčastňovali sa na procese, ktorý spôsobil v roku 2011 a 2012 v tomto združení rozkol, a teda dôvod o nedostatku pasívnej legitímácie je právne bezvýznamný. Konaním súdu prvej inštancie došlo k nezákonnému zásahu do práva žalobcu na spravodlivý súdny proces, čím boli porušené ústavné práva žalobcu, a to tým, že súd nevykonal výsluch navrhovaných svedkov, súd nedodrжал procesné predpisy o vydaní uznesenia, že sa návrhy na vykonanie dôkazu nepripúšťajú. V zmysle týchto dôvodov navrhol žalobca podanému odvolaniu vyhovieť.

5. Žalovaní navrhli rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Trovy odvolacieho konania si neuplatnili. Zdôrazňujú, že súd vo veci nemohol konať iba proti žalovaným v 1.a 2.rade, keďže občianske združenie tvorí okruh členov, ktorí sa členskej schôdze zúčastnili, a týchto ako účastníkov konania o veci nemožno opomenúť. Podotýkajú, že zvolenie členskej schôdze realizoval svedok žalobcu A., teda nemožno z tejto situácie vyvodiť záver, že došlo k zneužitiu členskej schôdze na osobné účely žalovaných.

6. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu opodstatnené nie je.

7. V tomto konaní sa žalobca domáhal určenia neplatnosti členskej schôdze a právnych úkonov s ňou súvisiacich, ktorá bola uskutočnená dňa 16.6.2011. Podľa žalobcu, tejto členskej schôdze sa mali zúčastniť iba dvaja členovia žalobcu, ktorí informovali rodičov maloletých zverencov o prijatých zmenách v stanovách, ako aj o uznesení výboru o výške členského príspevku a podmienkach riadneho členstva. Následne títo členovia združenia opustili členskú schôdzu a rodičia zverencov v počte 16 osôb pokračovali v priebehu schôdze, na ktorej bol odvolaný výbor žalobcu, zvolený nový výbor, vrátane predsedu a podpredsedu a boli uložené povinnosti takto zvolenému predsedovi a podpredsedovi zrušiť dispozičné právo s účtom bývalému vedeniu žalobcu. Takéto konanie žalobca spochybňuje, tvrdí, že tieto osoby nemali právomoc postupovať takýmto spôsobom, nakoľko neboli riadnymi členmi žalobcu.

8. Uvedenému postupu predchádzalo prijatie stanov žalobcu schválených členskou schôdzou dňa 9.6.2011, keď v zmysle takto zmenených stanov riadne členstvo v združení mohlo vzniknúť po splnení podmienok, a to podaním prihlášky riadneho člena a zaplatením členského príspevku. Ročný členský príspevok všetkých riadnych členov bol stanovený v rovnakej výške s tým, že jeho výšku a splatnosť určuje výbor. V prípade riadneho člena mladšieho ako 18 rokov, všetky práva a povinnosti vykonáva jeho zákonný zástupca.

9. Podľa čl. 6 bodu 3 Stanov, členská schôdza prijíma rozhodnutie hlasovaním. Hlasuje sa verejne zdvihnutím ruky. Členská schôdza je uznášania schopná, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých riadnych členov. Členská schôdza rozhoduje nadpolovičnou väčšinou prítomných členov. Rokovania členskej schôdze vedie predseda združenia, prípadne iný riadny člen združenia poverený predsedom združenia.

10. Podľa žalobcu v čase konania namietanej členskej schôdze dňa 16.6.2011 boli iba 4 osoby riadnymi členmi, ktorí splnili podmienku členstva v zmysle čl. 4 stanov, a to podaním prihlášky riadneho člena a zaplatením ročného členského príspevku, ktorý bol upravený v zmysle zápisnice zo zasadnutia výboru klubu zo dňa 13.6.2011 na sumu 500,- eur.

11. Už v predchádzajúcom štádiu konania bolo konštatované, že na strane žalobcu existuje naliehavý právny záujem domáhať sa určenia neplatnosti uznesení prijatých na spornej členskej schôdzi dňa 16.6.2011, ktorá podľa jeho názoru nespĺňala podmienky uznášania schopnosti a týmto postupom možno dosiahnuť odstránenie spornosti toho, či orgány občianskeho združenia zvolené na namietanej členskej schôdzi a uznesenia tam prijaté boli konštituované a prijímané spôsobom predpokladaným stanovami občianskeho združenia (§ 137 písm. c/ CSP). V ďalšom konaní sa súd prvej inštancie opodstatnene zaoberal námietkou nedostatku pasívnej legitímácie označených žalovaných v spore.

12. Podľa § 60 CSP, stranami sú žalobca a žalovaní.

13. Vecná, či už aktívna alebo pasívna legitímácia je stav plynúci z hmotného práva, podľa ktorého strana je subjektom práv, či povinností, ktoré sú predmetom konania. Nedostatok aktívnej, resp. pasívnej legitímácie strán je vždy dôvodom pre zamietnutie žaloby, pričom súd v tomto smere nie je viazaný poučovacou povinnosťou (§ 160 CSP), keďže táto povinnosť je obmedzená na poučenie strán o ich procesných právach a povinnostiach (procesných úkonoch, ktoré môžu vykonať, ich dôsledkoch, procesnom postupe). Nemožno však z nej vyvodit' povinnosť súdu poučiť žalobcu o tom, že ním označené strany nie sú v spore výlučne legitímované, keďže by už išlo o poučenie o hmotnom práve.

14. Podľa § 1 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení platnom k 16.6.2011, občania majú právo slobodne sa združovať.

Podľa § 2 ods.1 - 3 citovaného zákona, občania môžu zakladať spolky, spoločnosti, zväzy, hnutia, kluby a iné občianske združenia, ako aj odborové organizácie a združovať sa v nich.

Členmi združení môžu byť aj právnické osoby.

Združenia sú právnickými osobami. Do ich postavenia a činnosti môžu štátne orgány zasahovať len v medziach zákona.

15. Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, ak člen združenia považuje rozhodnutie niektorého z jeho orgánov, proti ktorému už nemožno podľa stanov podať opravný prostriedok, za nezákonné alebo odporujúce stanovám, môže do 30 dní odo dňa, keď sa o ňom dozvedel, najneskôr však do 6 mesiacov od rozhodnutia požiadať okresný súd o jeho preskúmanie.

16. V danom prípade žalobcom je občianske združenie založené podľa zákona č. 83/1990 Zb., zaregistrované Ministerstvom vnútra SR dňa 10.5.2004 a v zmysle čl. 4 pôvodných stanov žalobcu, členstvo v tomto združení môže byť individuálne alebo kolektívne. Člen združenia má právo zúčastňovať sa na členskej schôdzi, predkladať návrhy na zlepšenie činnosti, vznášať pripomienky a dopyty na orgány subjektu a byť o ich vybavení informovaný, podieľať sa na výhodách, ktoré subjekt poskytuje svojim členom a podieľať sa na riadení a kontrole činnosti subjektu v súlade s týmito stanovami. Podľa čl. 5 týchto stanov, orgánmi združenia žalobcu sú členská schôdza, výbor, kontrolná a revízna komisia.

17. Súd prvej inštancie správne zdôraznil, že v prípade uplatneného žalobného nároku nejde o návrh člena občianskeho združenia podľa § 15 zákona o združovaní občanov na preskúmanie rozhodnutia niektorého z orgánov občianskeho združenia z dôvodu jeho nezákonnosti alebo prijatia v rozpore so stanovami. Žalobcom v prejednávanej veci je samotné občianske združenie domáhajúce sa určenia neplatnosti členskej schôdze a prijatých uznesení jedného zo svojich orgánov a žaloba smeruje aktuálne len voči žalovaným v 1. a 2. rade - fyzickým osobám, ktoré žalobca nepovažuje za svojich riadnych členov, rovnako ako v prípade pôvodne žalovaných v 3. až 12. rade, voči ktorým v dôsledku späťvzatia žaloby bolo konanie zastavené uznesením OS Bardejov z 1.4.2014 č. k. 7C/23/2012 - 260. Je zrejmé, že namietanej členskej schôdze zvolanej z iniciatívy žalobcu sa na začiatku zúčastnilo 22 osôb, na jej konci 16 osôb a v jej priebehu boli prijaté namietané uznesenia o odvolaní pôvodného štvorčlenného výboru, zvolenie nového výboru s predsedom a podpredsedom a členov kontrolnej a revíznej komisie, ako aj pokladníka združenia. Priebehu namietanej členskej schôdze sa tak nepochybne okrem žalovaných v 1. a 2. rade zúčastnili aj ďalšie subjekty a rozhodnutiami na nej prijatými boli konštituované nové orgány občianskeho združenia. Týmito rozhodnutiami mali zaniknúť aj práva a povinnosti vyplývajúce z pôvodných stanov občianskeho združenia osobám, ktoré predtým tvorili jeho orgány. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti správne zdôraznil, že v situácii, ak má byť určená neplatnosť namietanej členskej schôdze a uznesení na nej prijatých, musia sa konania zúčastniť všetci, ktorým z týchto rozhodnutí vyplýva vznik alebo zánik ich práv a povinností, (podobne ako pri určení neplatnosti zmluvy sa musia konania zúčastniť všetci účastníci zmluvy, resp. ich právni nástupcovia).

18. Je preto potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie správne posúdil otázku pasívnej vecnej legitímácie strán sporu, ani v priebehu odvolacieho konania sa na skutkových a právnych zisteniach súdu prvej inštancie nič nezmenilo, odvolací súd si preto osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie vydaného rozhodnutia. Za situácie, že správny je aj výrok o trovách konania strán sporu, odvolací súd s poukazom na uvádzané dôvody rozsudok potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 CSP.

19. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá nárok na náhradu trov a žalovaní si túto náhradu neuplatnili.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).